

Alternatieve strategieën voor de bestrijding van muskusratten

Haalbaarheidsstudie en voorbereiding veldexperimenten

F.van Vliet
W. Lengkeek

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 - 512710, Fax 0345 - 519849
e-mail wbb@buwa.nl website www.buwa.nl

opdrachtgever: Bestuurlijke Commissie Muskusrattenbestrijding

12 november 2007
Rapport nr. 07-182

Status uitgave: eindrapport
Rapport nr.: 07-182
Datum uitgave: 12 november 2007
Titel: Alternatieve strategieën voor de bestrijding van muskusratten
Subtitel: Haalbaarheidsstudie en voorbereiding veldexperimenten
Samenstellers: drs. F. van Vliet
dr. W. Lengkeek
Aantal pagina's inclusief bijlagen: 68
Project nr.: 07-199
Projectleider: drs. F. van Vliet
Naam en adres opdrachtgever: Bestuurlijke Commissie Muskusrattenbestrijding
Postbus 599, 4000 AN Tiel
Referentie opdrachtgever: Brief d.d. 10 mei 2007 met kenmerk LCCM2007/11
Akkoord voor uitgave: Directeur Bureau Waardenburg bv
drs. A.J.M. Meijer

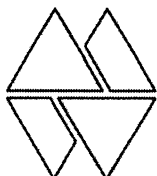
Paraaf:

Bureau Waardenburg bv is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Waardenburg bv; opdrachtgever vrijwaart Bureau Waardenburg bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Bureau Waardenburg bv / Bestuurlijke Commissie Muskusrattenbestrijding

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van opdrachtgever hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden veeelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder vooraf-gaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Waardenburg bv, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Bureau Waardenburg bv is door CERTIKED gecertificeerd overeenkomstig ISO 9001:2000.

Bureau Waardenburg bv
Adviseurs voor ecologie & milieu

Postbus 365, 4100 AJ Culemborg
Telefoon 0345 - 512710, Fax 0345 - 519849
e-mail wbb@buwa.nl website: www.buwa.nl

Samenvatting

In opdracht van de Bestuurlijke Commissie Muskusrattenbestrijding (BCM) is een onderzoek uitgevoerd naar de haalbaarheid en toepasbaarheid van alternatieve bestrijdingsstrategieën voor de huidige landsdekkende en jaarrond bestrijding van muskusratten in Nederland. Doel van dit onderzoek is een bijdrage te leveren aan een gefundeerde besluitvorming over de toekomst van de bestrijding van de muskusrat ten behoeve van veiligheid en ter voorkoming van schade. Verder is een voorstel gedaan voor de opzet van veldexperimenten om de meest kansrijke alternatieve strategieën in het veld te toetsen ten opzichte van de huidige strategie.

De vraag naar mogelijke alternatieve strategieën komt mede voort uit de maatschappelijke discussie die momenteel gaande is over het nut en de noodzaak van de muskusrattenbestrijding. Vanuit ethisch oogpunt kan gesteld worden dat de bestrijding van muskusratten alleen dan gerechtvaardigd kan zijn als er een duidelijk noodzaak is en dat bestrijding effectief is. In dit onderzoek staat het nut en de noodzaak van bestrijding niet ter discussie.

Naast de fundamentele vraag of bestrijding wel enig nut heeft, gaat de (ethische) discussie over aspecten als dierenleed (aantal vangsten en gehanteerde vangmethoden), het onbedoeld vangen van andere soorten dan de muskusrat (bijvangsten) en de kosten van de bestrijding.

Om recht te doen aan de wens vanuit de maatschappij, gelden de volgende randvoorwaarden voor alternatieve bestrijdingsstrategieën:

1. de primaire doelstelling (geen risico's voor de openbare veiligheid en economische schade is aanvaardbaar) moet gehaald worden (effectiviteit);
2. minder vangsten van muskusratten t.o.v. de huidige strategie;
3. minder bijvangsten t.o.v. de huidige strategie;
4. minder kosten t.o.v. de huidige strategie.

Op basis van een aantal uitgangspunten en randvoorwaarden zijn in het onderzoek een zestal alternatieve strategieën geïdentificeerd:

1. Bestrijding in winter en voorjaar.
2. Stroken- of dambordbestrijding.
3. Bestrijding in optimale gebieden.
4. Bestrijding bij kwetsbare objecten.
5. Bestrijding in kwetsbare regio's.
6. Jaarrond objectbestrijding en bestrijding in voorjaar en winter in overige gebieden.

Op basis van toetsingscriteria voor haalbaarheid en toepasbaarheid, blijken de volgende strategieën het meest kansrijk:

- Jaarrond bestrijding bij kwetsbare objecten.
- Bestrijding in de winter en het voorjaar.

Bij objectbestrijding is onzeker wat het staken van bestrijding in het grootste deel van Nederland voor gevolgen heeft voor het optreden van economische schade. Eventuele jaarrond controle/bestrijding van kwetsbare objecten kan nodig blijken. Een onzekerheid bij bestrijding in winter en voorjaar is in hoeverre de openbare veiligheid voldoende gewaarborgd is met deze strategie, aangezien kwetsbare objecten bij deze strategie slechts een deel van het jaar onder controle staan van bestrijders.

In een volgende stap is een veldexperiment uitgewerkt om de verschillen in effectiviteit en toepasbaarheid tussen de huidige bestrijdingsstrategie en de twee meest kansrijke alternatieve strategieën te onderzoeken. In het experiment worden dus de huidige strategie (als referentie) en 'bestrijding in winter en het voorjaar' en 'lokale objectbestrijding' (als alternatieve strategieën) getoetst. Het betreft een experiment met een looptijd van drie jaar. Het experiment wordt uitgevoerd in zes vergelijkbare vanggebieden. Binnen elk vanggebied worden steeds drie proeflocaties gebruikt om de drie strategieën te kunnen testen. Om de toepasbaarheid van de strategieën te onderzoeken zou het experiment in verschillende gebiedstypen herhaald moeten worden.